

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2023 ел, 1 март

г.Казань

КАРАР

№ 193

Татарстан Республикасы Министрлар
Кабинетының кайбер каарларына
үзгәрешләр керту турында

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Халык сәнгать һөнәрләре өлкәсендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм «Һөнәри керемгә салым» маҳсус салым режимын кулланучы физик затларга ярдәм күрсәтүгә Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибен раслау турында» 2015 ел, 25 май, 368 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 ел, 15 июль, 516 нчы; 2016 ел, 7 октябрь, 720 нче; 2017 ел, 25 май, 299 нчы; 2020 ел, 18 июль, 605 нче; 2021 ел, 31 май, 424 нче; 2022 ел, 29 сентябрь, 1044 нче каарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) «Халык сәнгать һөнәрләре өлкәсендә кече һәм урта эшмәкәрлек субъектларына һәм «Һөнәри керемгә салым» маҳсус салым режимын кулланучы физик затларга ярдәм күрсәтүгә Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибенә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.9 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«1.9. Грант турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән дә соңга калмыйча, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында (алга таба – Бердәм портал) «Бюджет» бүлгеләндә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

2.2 пунктның алтынчы абзацын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«грант алырга теләүчеләр чит ил юридик затлары, шул исәптән теркәлү урыны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана торган, Россия

Федерациясендә активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр һәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик затлар, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик затлары (эгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормаска тиеш. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәге оештырылган торгларда эйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халықара компания статусы булган) акционерлык жәмғыятыләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры һәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмғыятыләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

5.2 пунктның алтынчы абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«грант бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтижәсенең ахыргы курсәткече (йомгакларның конкрет микъдари тасвирнамәсе);».

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендә Татарстан Республикасы Президенты грантларын бирү турында» 2021 ел, 16 апрель, 252 нче каары белән расланган Мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендә Татарстан Республикасы Президенты грантларын бирү тәртибе турындагы нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

8 пунктта:

«д» пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«д) учреждение чит ил юридик заты, шул исәптән теркәлү урыны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана торган, Россия Федерациясендә активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр һәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик зат, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (эгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормаска тиеш. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәге оештырылган торгларда эйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халықара компания статусы булган) акционерлык жәмғыятыләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры һәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмғыятыләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

түбәндәге эчтәлекле «е» пунктчасын өстәргә:

«е) учреждение экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмаска тиеш.»;

9 пунктта:

«д» пункттасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«учреждениенең оффшор компаниясе, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булмавын раслый торган гарантия хатын;»;

түбәндәгэ эчтәлекле «е» пункттасын өстәргә:

«е) учреждениенең экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмавын раслый торган гарантия хатын.»;

12 пунктты түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«12. Килешүдә түбәндәгеләр карала:

грант бирү максатлары;

грант күләме;

грантны күчеру сроклары һәм тәртибе;

грант бирү нәтижәләре күрсәткечләренә ирешү турында хисап һәм финанс белән тәэммин итү чыганагы субсидия булган чыгымнарны гамәлгә ашыру турында хисап бирү сроклары һәм тәртибе;

грант бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтижәсенең ахыргы күрсәткече (йомгакларның конкрет миқдари тасвирнамәсе);

грантны кире кайтару очраклары һәм тәртибе;

грантны мәжбүри түләтү буенча чаралар кабул итү сроклары;

грант бирү шартларын һәм тәртибен бозган өчен жаваплылык;

учреждениенең, шулай ук учреждение белән (дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләреннән, устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукий берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләреннән һәм җәмгыятыләреннән, шулай ук устав (жыелма) капиталларында әлеге ширкәтләрнең һәм җәмгыятыләрнең катнашуында коммерция оешмаларыннан тыш) төзелгән шартнамәләр нигезендә акча алучы затларның үзләренә карата Министрлык тарафыннан субсидия бирү тәртибе һәм шартлары (шул исәптән субсидия бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә) үтәлешен тикшерүне гамәлгә ашыруга, шулай ук дәүләт финанс контроле органнары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 268¹ һәм 269² статьялары нигезендә учреждениенең субсидия бирү тәртибен һәм шартларын үтәвен тикшерүгә ризалыгы;

Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән килешүнең бертип формасына теркәлә торган форма буенча килешүгә өстәмә килешү, шул исәптән килешүне өзү турында өстәмә килешү төзү шарты һәм тәртибе;

бу Тәртипнең 2 пунктында күрсәтелгән максат өчен Министрлыкка моңа кадәр житкәрелгән бюджет йөкләмәләре лимитларын килешүдә билгеләнгән күләмдә грант бирү мөмкин булмавына китерә торган итеп киметкән очракта, килешүнең яңа шартларын килештерү турында яки яңа шартлар буенча килешүгә ирешә алмаганды килешүне өзү хакында шарт;

учреждение, шулай ук учреждение белән төзелгән шартнамәләр нигезендә

акча алучы башка юридик затлар тарафыннан Татарстан Республикасы бюджетыннан алынган акча исәбеннән чит ил валютасы (югары технологияле импорт жиһазын, чимал һәм комплектлау эйберләрен сатып алганда (кайтартканда) Россия Федерациясенең валюта законнары нигезендә гамәлгә ашырыла торган операцияләрдән тыш) сатып алу тыела;

грант күчерү буенча план-график.»;

14 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«14. Учреждение хисап кварталыннан соң килә торган айның 15енә кадәр Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән килешүнең бертип формасына теркәлә торган формалар буенча Министрлыкка финанс белән тәэммин итү чыганагы грант булган чыгымнары гамәлгә ашыру турында хисап һәм грант бирү нәтижәләре күрсәткечләренә ирешү турында хисап кертә.

Кирәк булганда Министрлык килешүдә учреждение тарафыннан өстәмә хисаплылык бирү срокларын һәм формаларын билгели.»;

15 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«15. Министрлык учреждениенең грант бирү тәртибен һәм шартларын, шул исәптән грант бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә үтәвен тикшерүне гамәлгә ашыра.

Дәүләт финанс контроле органнары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 268¹ һәм 269² статьялары нигезендә тикшерү үткәрә.

Грант бирү нәтижәләренә ирешүне мониторинглау, килешүдә билгеләнгән грант бирү нәтижәләре күрсәткечләренә ирешүдән һәм грант бирү нәтиҗәсен алу буенча тиешле чараны төгәлләү факты чагылдырыла торган вакыйгалардан (контроль нокта) чыгып, Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм формалар буенча гамәлгә ашырыла.»;

16 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«16. Учреждение тарафыннан грант биргәндә билгеләнгән шартлар һәм тәртип бозылган очракта, шул исәптән Министрлык һәм дәүләт финанс контроле органнары үткәргән тикшерүләр факты буенча ачыкланган бозулар булганда, шулай ук грант бирү нәтижәләре күрсәткечләренә ирешелмәгән очракта, учреждение Министрлыкның язма таләбен алган көннән 30 календарь көн эчендә алынган акчаны Татарстан Республикасы бюджетына тулы күләмдә кире кайтара.»;

17 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«17. Элеге акчаны Татарстан Республикасы бюджеты кеременә ирекле рәвештә кире кайтарудан баш тартылган очракта, Министрлык учреждениенең Татарстан Республикасы бюджетына алган акчаны кире кайтарудан баш тарту турындагы хәбәрен алган көннән календарь көннәрдә исәпләнә торган жиде көн эчендә яки Министрлыкның язма таләбендә күрсәтелгән учреждение тарафыннан алынган акчаны Татарстан Республикасы бюджетына ирекле рәвештә кире кайтару срокы чыкканнан соң Россия Федерациясе законнары нигезендә аларны мәжбүри тәртиптә кире кайтару буенча чара күрә.»;

18 пунктта «максатчан һәм» сүзләрен төшереп калдырырга;

19 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«19. Грант турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татар-

стан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән дә соңга калмычча, «Интернет» мәгълумат-телеқоммуникация чөлтәрендәге Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталындағы «Бюджет» бүлгеләндә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Мәдәният өлкәсендә краудфандинг проектларын гамәлгә ашыруга ярдәм итү максатларында коммерциягә карамаган оешмаларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә субсидияләрдән тыш) субсидияләр бирү тәртибен раслау турында» 2021 ел, 21 июнь, 490 нчы карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 ел, 13 август, 807 нче карары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) расланган Мәдәният өлкәсендә краудфандинг проектларын гамәлгә ашыруга ярдәм итү максатларында коммерциягә карамаган оешмаларга (дәүләт (муниципаль) учреждениеләренә субсидияләрдән тыш) субсидияләр бирү тәртибенә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

5 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«5. Субсидия турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән дә соңга калмычча, «Интернет» мәгълумат-телеқоммуникация чөлтәрендәге Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында (алга таба – Бердәм портал) «Бюджет» бүлгеләндә Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

8 пунктта:

алтынчы абзацны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«коммерциягә карамаган оешма чит ил юридик заты, шул исәптән теркәлү урыны Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан раслана торган, Россия Федерациясендә активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр һәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик зат, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормаска тиеш. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәгә оештырылган торгларда әйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халыкара компания статусы булган) акционерлык жәмгыятыләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры һәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмгыятыләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

түбәндәгә эчтәлекле абзац өстәргә:

«коммерциягә карамаган оешма экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка

катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә тормый.»;

10 пунктның жиленче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«коммерциягә карамаган оешма оффшор компаниясе, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренә турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормый;»;

23 пунктның «в» пунктчасын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«в) субсидия бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтиҗәләренә ахыргы күрсәткече (йомгакларның конкрет миқдари тасвирина мәндеңдән күтәрү);».

4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Мәдәният, сәнгать, кинематография, анимация, мәдәни мирасны популярлаштыру, дәүләт милли сәясәте, халықара хезмәттәшлек өлкәсендә проектларны гамәлгә ашыруға, чаралар оештыруға һәм уздыруға, Россия Федерациясенә һәм дөньякуләм кинлектә татар мәдәниятен популярлаштыруға, сугыш елларында хәбәрсез югалган дип саналган Татарстан АССРда туучыларны һәм анда яшәүчеләрне эзләү эшләрен башкаруға бәйле чыгымнарны финанс белән тәэмин итүгә (каплауга) коммерцияле булмаган оешмаларга Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибен раслау турында» 2021 ел, 16 август, 732 нче карары белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 ел, 16 декабрь, 1240 нчы; 2022 ел, 15 июль, 678 нче карарлары белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алып) расланган Мәдәният, сәнгать, кинематография, анимация, мәдәни мирасны популярлаштыру, дәүләт милли сәясәте, халықара хезмәттәшлек өлкәсендә проектларны гамәлгә ашыруға, чаралар оештыруға һәм уздыруға, Россия Федерациясенә һәм дөньякуләм кинлектә татар мәдәниятен популярлаштыруға, сугыш елларында хәбәрсез югалган дип саналган Татарстан АССРда туучыларны һәм анда яшәүчеләрне эзләү эшләрен башкаруға бәйле чыгымнарны финанс белән тәэмин итүгә (каплауга) коммерцияле булмаган оешмаларга Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бирү тәртибенә түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

7 пунктны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7. Субсидияләр турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр кертү хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән соңга калмыйча, «Интернет» мәгълүмат-телеинформацияция чөлтәрендәге Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында (алга таба – бердәм портал) «Бюджет» бүлгөндә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

8 пунктның икенче абзацында «30 нчы» сүзен «бишенче» сүзенә алмаштырырга;

9 пунктның алтынчы абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«чит ил юридик заты, шул исәптән теркәлү урыны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана торган, Россия Федерациясенә

активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр һәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик зат, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы карапаса) булып тормаска тиеш. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәге оештырылган торгларда эйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халықара компания статусы булган) акционерлык жәмғиятъләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры һәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмғиятъләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

10 пунктның унберенче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«сайлаг алуны үткәрү турында белдерү урнаштырылган айга кадәрге айның 1 нче көненә коммерциягә карамаган оешманың оффшор компаниясе, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры (яки) турыдан-туры булмаган (өченче зат аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы карапаса) булмавын раслый торган, коммерциягә карамаган оешма житәкчесе тарафыннан кул күелган гарантия хатын;»;

19 пунктның жиденче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«субсидия бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтижәләренең ахыргы күрсәткече (йомгакларның конкрет микъдари тасвирина мәселе);».

5. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең иҗади колективлары проектларына ярдәм күрсәтү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибе турындагы нигезләмәне, муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең иҗади колективлары проектларына ярдәм күрсәтү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын алучыларны билгеләү советы составын, муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең иҗади колективлары проектларына ярдәм күрсәтүгә Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын түләү өчен Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджетыннан башка бюджетара трансферлар бирү кагыйдәләрен раслау турында» 2021 ел, 25 ноябрь, 1131 нче карарына түбәндәгө үзгәрешләрне кертергә:

әлеге карар белән расланган Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең иҗади колективлары проектларына ярдәм күрсәтү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибе турындагы нигезләмәдә:

1.3 пунктның икенче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«Грант турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән дә соңга калмыйча,

«Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында (алга таба – Бердәм портал) «Бюджет» бүлгөндө Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

1.5 пунктның сиғезенче абзацында «максатчан» сүзен төшереп калдырырга;

2.1 пунктның дүртенче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«грант алучының, шулай ук грант алучы белән (дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләреннән, устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләреннән һәм жәмгыятыләреннән, шулай ук устав (жыелма) капиталларында әлеге ширкәтләрнең һәм жәмгыятыләрнең катнашуында коммерция оешмаларыннан тыш) төзелгән шартнамәләр нигезендә акча алучы затларның үzlәrenә карата Министрлык тарафыннан субсидия бирү тәртибе һәм шартлары (шул исәптән субсидия бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә) үтәлешен тикшерүне гамәлгә ашыруга, шулай ук дәүләт финанс контроле органнары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 268¹ һәм 269² статьялары нигезендә грант алучының субсидия бирү тәртибен һәм шартларын үтәвен тикшерүгә ризалыгы;»;

3.1 пунктка түбәндәгө эчтәлекле абзац өстәргә:

«грант алырга теләүче экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнаши булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк иту коралын таратуга катнаши булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмаска тиеш.»;

3.5 пунктка түбәндәгө эчтәлекле абзац өстәргә:

«грант алырга теләүченең экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнаши булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк иту коралын таратуга катнаши булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмавын раслый торган гарантия хатын.»;

5.2 пунктта:

жиidenче абзацны түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«грант бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтижәсенең ахыргы курсәткече (йомгакларның конкрет мөкъдари тасвирнамәсе);»;

унынчы абзацта «максатлары,» сүзен төшереп калдырырга;

унберенче абзацны түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«грант алучының, шулай ук грант алучы белән (дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләреннән, устав (жыелма) капиталларында гавами-хокукый берәмлекләр катнашында хужалык ширкәтләреннән һәм жәмгыятыләреннән, шулай ук устав (жыелма) капиталларында әлеге ширкәтләрнең һәм жәмгыятыләрнең катнашуында коммерция оешмаларыннан тыш) төзелгән шартнамәләр нигезендә акча алучы затларның үzlәrenә карата Министрлык тарафыннан субсидия бирү тәртибе һәм шартлары (шул исәптән субсидия бирү нәтижәләренә ирешү өлешендә) үтәлешен тикшерүне гамәлгә ашыруга, шулай ук дәүләт финанс контроле органнары тарафыннан Россия Федерациясе Бюджет кодексының 268¹ һәм 269² статьялары нигезендә грант алучының субсидия бирү тәртибен һәм шартларын үтәвен тикшерүгә ризалыгы;»;

6.3 пунктны түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«6.3. Министрлык грант алучының грант бири тәртибен һәм шартларын, шул исәптән грант бири нәтижәләренә ирешү өлешендә үтәвен тикшерүне башкара.

Дәүләт финанс контроле органнары Россия Федерациясе Бюджет кодексының 268¹ һәм 269² статьялары нигезендә тикшерү үткәрә.»;

6.5 пунктта «, максатлары» сүзен төшереп калдырырга;

элеге Нигезләмәнең 1 нче күшымтасын яна редакциядә (карага теркәлә) бәян итәргә;

элеге карап белән расланган Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждение-ләренең иҗади коллективлары проектларына ярдәм күрсәтүгә Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын түләү өчен Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджетыннан башка бюджетара трансферлар бири қагыйдәләрендә:

8 пунктның беренче абзацын түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«8. Башка бюджетара трансферлар Татарстан Республикасы Финанслар министрлыгы боерыгы белән расланган бертип форма буенча Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетка башка бюджетара трансфер бири турында килешү нигезендә бирелә.».

4. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Милли үзенчәлекне саклау, милли (туган) телне һәм милли мәдәниятне үстерү, тәбәкара хезмәттәшлекне ныгыту һәм үстерү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручи коммерциягә карамаган оешмаларга матди-техник базаны ныгытуга һәм Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыкларның иҗат коллективларының матди-техник базасын ныгытуга бәйле чыгымнарын финанс белән тәэммин итүгә (каплауга) Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бири тәртибен раслау турында» 2021 ел, 30 декабрь, 1341 нче карапы белән (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 ел, 13 август, 807 нче карапы белән кертелгән үзгәрешләрне исәпкә алыш) расланган Милли үзенчәлекне саклау, милли (туган) телне һәм милли мәдәниятне үстерү, тәбәкара хезмәттәшлекне ныгыту һәм үстерү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыручи коммерциягә карамаган оешмаларга матди-техник базаны ныгытуга һәм Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыкларның иҗат коллективларының матди-техник базасын ныгытуга бәйле чыгымнарын финанс белән тәэммин итүгә (каплауга) Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр бири тәртибенә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

7 пунктны түбәндәгә редакциядә бәян итәргә:

«7. Субсидияләр турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән соңга қалмычча, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәгә Россия Федерациясе бюджет системасының бердәм порталында (алга таба – бердәм портал) «Бюджет» бүлгөндә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

8 пунктның икенче абзацында «30 нчы» сүзен «бишенче» сүзенә алмаштырырга;

9 пунктта:

алтынчы абзацны түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«чит ил юридик заты, шул исәптән теркәлу урыны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан расдана торган, Россия Федерациясендә активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр hәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик зат, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормаска тиеш. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәге оештырылган торгларда эйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халықара компания статусы булган) акционерлык жәмғиятъләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры hәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмғиятъләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар hәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар hәм физик затлар исемлегендә тормый.»;

10 пунктның унынчы абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«сайлап алуны үткәрү турында белдерү урнаштырылган айга кадәрге айның 1 нче көненә коммерциягә карамаган оешманың оффшор компаниясе, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры (яки) турыдан-туры булмаган (өченче зат аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булмавын раслың торган, коммерциягә карамаган оешма житәкчесе тарафыннан кул куелган гарантия хатын;»;

19 пунктның бишенче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«субсидия бирү тәмамлана торган төгәл дата hәм нәтижәләренең ахыргы күрсәткече (йомгакларның конкрет микъдари тасвирнамәсе);».

7. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Квалификация күтәру программаларын узу, тәжрибә алмашу чарапында катнашу өчен Татарстан Республикасы дәүләт мәдәният учреждениеләренең hәм Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең ин яхши хезмәткәрләренә Татарстан Республикасы бюджетыннан грантлар бирү тәртибен, Мәдәният өлкәсендә проектны гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасының ин яхши дәүләт мәдәният учреждениеләренең hәм Татарстан Республикасы территориисендә урнашкан ин яхши муниципаль мәдәният учреждениеләренең Татарстан Республикасы бюджетыннан грантлар бирү тәртибен, Ин яхши муниципаль мәдәният учреждениеләренең грантлар түләү өчен Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджетыннан башка бюджетара трансферлар бирү кагыйдәләрен раслау турында» 2022 ел, 10 сентябрь, 980 нче каары белән расланган Мәдәният өлкәсендә проектны гамәлгә ашыру өчен

Татарстан Республикасының иң яхшы дәүләт мәдәният учреждениеләренә һәм Татарстан Республикасы территориясендә урнашкан иң яхшы муниципаль мәдәният учреждениеләренә Татарстан Республикасы бюджетыннан грантлар бирү тәртибенә түбәндәгә үзгәрешләрне кертергә:

1.7 пунктны түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«1.7. Грант турында белешмә, тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законы (тиешле финанс елына һәм план чорына Татарстан Республикасы бюджеты турында Татарстан Республикасы законына үзгәрешләр керту хакында Татарстан Республикасы законы) кабул ителгән көннән соң килә торган 15 нче эш көненнән дә соңга калмычча, бердәм порталда «Бюджет» бүлгегендә Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә урнаштырыла.»;

2.1 пунктның жиденче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«сайлап алууда катнашучы чит ил юридик заты, шул исәптән теркәлү урыны Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан раслана торган, Россия Федерациясендә активларга арадаш (оффшор) ия булу өчен файдаланыла торган дәүләтләр һәм территорияләр (алга таба – оффшор компанияләре) исемлегенә кертелгән дәүләт яки территория булган юридик зат, шулай ук устав (жыелма) капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган (өченче затлар аша) катнашу өлеше барысы бергә 25 проценттан арткан Россия юридик заты (әгәр Россия Федерациясе законында башкасы каралмаса) булып тормый. Оффшор компанияләренең Россия юридик затлары капиталында катнашу өлешен исәпләп чыгарганда акцияләре Россия Федерациясендәге оештырылган торгларда әйләнештә йөри торган гавами (шул исәптән халыкара компания статусы булган) акционерлык жәмғиятъләре капиталында оффшор компанияләренең турыдан-туры һәм (яки) турыдан-туры булмаган катнашуы, шулай ук мондый оффшор компанияләренең башка Россия юридик затлары капиталында әлеге гавами акционерлык жәмғиятъләре капиталында катнашып тормышка ашырылган турыдан-туры булмаган катнашуы исәпкә алынмый;»;

5.2 пунктның дүртенче абзацын түбәндәгө редакциядә бәян итәргә:

«грант бирү тәмамлана торган төгәл дата һәм нәтиҗәсенең ахыргы курсәткече (йомгакларның конкрет микъдари тасвирнамәсе);».

Татарстан Республикасы
Премьер-министры
вазыйфаларын башкаручы

Р.К.Нигъмәтуллин

Муниципаль мэдэнийт һэм сэнгать учреждениелэренең ижат колективлары проектларына ярдэм күрсэту өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибе турындагы нигезлэмэгэ 1 нче күшүмтэ
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2023 ел, 1 март, 193 нче
каравы редакциясендэ)

Форма

Муниципаль мэдэнийт һэм сэнгать учреждениелэренең ижат колективлары проектларына ярдэм күрсэту өчен
Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын алуга
заявка

Номинациянең исеме	
Проектның исеме	
Проектның кыскача эчтэлеге	(проектның төп идеясен чагылдыра торган текст рэвешендэ бирелгэн проект презентациясе (ин күбе 1000 символ))
Проектның социаль әһәмиятен нигезләү	(проектны булдыруга этәргэн хэлне тасвиirlарга тәкъдим ителә. Карада торган проблема буенча социологик тикшеренү булу. Финанс чараларының булмавы проблема булып тормый. Проблема дигэндэ мэдэнийт, сэнгать өлкэсендэ барлыкка килә торган хэл анлашыла, аны чишу өчен проект тәкъдим ителә дә инде. Проблемаларның тасвиirlамасыннан проектның максатлары һэм бурычлары барлыкка килергэ тиеш (ин күбе 1 000 символ))
Проектның максаты һэм бурычлары	(максат гомуми терминнаар белән формалаштырыла, ә бурычлар эшчәнлекнең билгели бер нәтижәләрен характерлый. Сез нәтижәдә алышрага теләгәнне билгели торган бурычларны Сез нәрсә эшләргэ теләгән бурычлар белән бутарга ярамый)
Көтелә торган нәтижәләр	
Сан яғыннан нәтижәләр	(Проектны гамәлгэ ашыру чорында ирешү планлаштырылган санлы күрсәткечләр белән

	исәпләнә торган төгәл нәтижәләр билгеләнә)
Сыйфат яғыннан нәтижәләр	(проектны гамәлгә ашыру чорында ирешу планлаштырыла торган, санлы күрсәткечләрдә исәпләнми торган нәтижәләр күрсәтелә (социумдагы уңай үзгәрешләр, төгәл социаль проблемаларны хәл итү, максатчан төркемнен тормыш сыйфатын яхшырту h. б., ин күбе 1 000 символ)
Грантның сорала торган суммасы, шул исәптән түбәндәгеләр исәбеннән: Татарстан Республикасы бюджеты; жирле бюджет; финанслауның башка чыганаклары (кайсы икәнен курсәтергә)	_____ сум, _____ сум, _____ сум
Чыгымнар сметасы	Грант алырга теләүченен житәкчесе, бухгалтеры имzasы hәм грант алырга теләүченен мөһере (булганда) белән расланган аерым биттә (формасы теркәлә)
Проектны гамәлгә ашыру срокы	
Проектны гамәлгә ашыра башлау датасы	_____ (ae, елы)
Проектны гамәлгә ашыруны тәмамлау датасы	_____ (ae, елы)
Партнерларның ниятләрен раслый торган документлар	(проектны гамәлгә ашыруда мәгълүмати, консультация, оештыру, матди hәм (яки) башка төрле ярдәм күрсәтергә әзәр булган 10 проект партнерына (оешмаларга hәм (яки) физик затларга) кадәр күрсәтелә. Грант алырга теләүченен теләге белән заявкага (төп партнерларның (югарыда санап үтәлгәннәрнен) проектны гамәлгә ашыруда роле hәм конкрет катнашу формалары турында ин күбе биш документ) тегеп куела.
Проектларны бергәләп гамәлгә ашыру өчен социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларны жәлеп итү	(оешмалар исемлеге (булганда) күрсәтелә)
Грант алырга теләүченен проект буенча құздә тотыла торган эшчәнлек алыш бару тәжрибәсе	Әйе / юк (оешманың эшчәнлек төрен кыскача тасвиirlарга hәм төп ижади эшләрен санап чыгарга, шундый

булу	ук проектларны тормышка ашыруда булган нәтижәләрне чагылдырырга)
Соңғы өч ел эчендә оешмага грант ярдәме күрсәтелдеме?	(конкурсларның, ижади проектларның исемен, грант күләмен, аны алу елын күрсәтергә)
Проектта катнашучыларның максатчан аудиториясе һәм географиясе, сан буенча составы	
Проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла торган территория (торак пунктлар, муниципаль берәмлекләр)	(торак пунктлар, муниципаль берәмлекләр исемлеге күрсәтелә)
Эшчәнлек ысууллары	(түбәндәгеләр турында күрсәтергә тәкъдим ителә: 1) эш ничек башкарылачак һәм ни өчен нәкъ менә шундый эшчәнлек ысулы сайлану; 2) проектта катнашучыларның – башкаручыларның нәрсә белән шөгыльләнәчәгә; 3) 其它问题ар ничек узачак (яки эшчәнлек продуктлары ничек сатылачак); 4) кайда һәм ничек итеп өстәмә ресурслар жәлеп ителәчәк)
Грант алырга теләүченен тулы исеме (теркәлү турында таныклык нигезендә)	
Проектның авторы (фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңғысы – булганда), вазыйфасы)	
Грант алырга теләүченен почта адресы	
Элемтәгә керү өчен телефон	
Электрон почта адресы	

Заявкага теркәлә торган документлар:

грант алырга теләүченен мөхере (булганда) һәм житәкченен имzasы белән расланган устав күчермәсе;

грант алырга теләүчене салым органында исәпкә кую турында таныклык күчермәсе;

грант алырга теләүченен салымнар һәм жыемнар турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә туләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият

кертемнәре, пенялар, штрафлар, процентлар түләү буенча үтәлмәгән йөкләмәсе булмавын раслый торган салым органының белешмә кәгазе;

Юридик затларның бердәм дәүләт реестрыннан өзөмтә;

грант алырга теләүчегә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы Татарстан Республикасы муниципаль берәмлеге жирле үзидараЙ органының тиешле проектны муниципаль берәмлек бюджеты акчасы исәбеннән грант күләменен кимендә 100 проценты күләмендә финанслашуга ризалыгы турында гарантия хаты;

грант алырга теләүченен экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмавын раслый торган гарантия хаты.

Түбәндәгеләрне раслыйм:

грант алырга теләүченен салымнар һәм жыемнар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар һәм процентларны түләү буенча үтәлмәгән бурычы булмавын;

грант алырга теләүченен Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләрне, шул исәптән башка хокукый актлар нигезендә бирелгән бюджет инвестицияләрен кире кайтару буенча үз вакытында түләнмәгән бурычы, шулай ук Татарстан Республикасы каршында акчалата йөкләмәләр буенча үз вакытында түләнмәгән (җайга салынмаган) башка бурычы булмавын;

грант алырга теләүченен үзгәртеп оештыру (грант алууга дәгъва итүчегә башка юридик затны кушу рәвешендә үзгәртеп оештырудан тыш), бетерү процессында булмавын, аңа карата банкротлык процессы билгеләнмәскә, аның эшчәнлеге Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә туктатылмавын;

дисквалификацияләнгән затлар реестрында дисквалификацияләнгән житәкче, коллегиаль башкарма орган әгъзалары, бердәм башкарма орган функцияләрен башкаручы зат яки юридик зат булган грант алырга теләүченен баш бухгалтеры турында мәгълүматлар булмавын;

грант алырга теләүченен экстремистик эшчәнлеккә яки террорчылыкка катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә яисә массакүләм юк итү коралын таратуга катнашы булу турында мәгълүмат бирелгән оешмалар һәм физик затлар исемлегендә булмавын;

грант алырга теләүченен Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренен иҗади коллективлары проектларына ярдәм күрсәтү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибе турындагы нигезләмәне, муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренен иҗади коллективлары проектларына ярдәм күрсәтү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын алучыларны билгеләү советы составын, Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренен иҗади коллективлары проектларына ярдәм күрсәтүгә Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын түләү өчен Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре бюджетларына Татарстан Республикасы бюджетыннан башка бюджетара трансферлар бирү кагыйдәләрен раслау турында» 2021 ел, 25 ноябрь, 1131 нче карары белән расланган Муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренен

ижади коллективлары проектларына ярдәм күрсәту өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантларын бирү тәртибе турындагы нигезләмәнең 1.2 пунктында күрсәтелгән максатлар өчен Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары нигезендә Татарстан Республикасы бюджетыннан акча алмавын;

грант алырга теләүчегә карата гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыручи Татарстан Республикасы муниципаль берәмлеге жирле үзидарә органының Татарстан Республикасы муниципаль берәмлеге территориясендә Татарстан Республикасы бюджеты акчасын грант күләменен кимендә 100 проценты күләмендә жәлеп итүне тәэмин итүен.

«Интернет» мәгълүмат-телеқоммуникация чөлтәрендә грант алырга теләүче турында, бирелә торган заявка турында мәгълүмат, сайлап алу белән бәйле грант алырга теләүче турында башка мәгълүмат бастырып чыгаруга (урнаштыруга) ризалык бирәм.

Грант алырга теләүченен житәкчесе:

/	/	/
(фамилиясе, исеме, атасының исеме (сонғысы – булганда))	(вазыйфасы)	(имзасы)

20 ____ ел, « ____ » _____

М.У. (булганда).